

Zavreté chrámy konzumu alebo „Pamätaj, aby si deň sviatočný svätí!“

Branislav Michalka

3. mája 2020 ✚ Spoločnosť ✚ Koronavírus

Znesväcovanie nedele, ktorá má byť zasvätená Bohu, a preto by sa počas nej nemali vykonávať ťažké práce a obchodovať, je trend, ktorý sa v bývalej kresťanskej Európe masovo rozmohol po Francúzskej revolúcii. Jej idey, exportované Napoleonom do celej Európy priniesli buď odmietanie kresťanstva alebo zľahostajnenie. Následná industrializácia a liberálny kapitalizmus, ktorý nútil robotníkov pracovať kvôli lepším ziskom aj počas nedeľ tento trend presadil a upevnil medzi masami.

Ignorovanie posvätného charakteru nedele, sa stalo bežným aj u ľudí, ktorý sa hlásia ku katolíckej viere. Za splnenie povinnosti považujú nedeľnú návštevu kostola a zvyšný čas sa realizujú podľa svojho uváženia. Na našom vidieku nás každú nedeľu sprevádza romantický zvuk kosačiek, karbobrúsok a miešačiek. V mestách navyše lákajú veriacich otvorené hypermarkety na nedeľné nákupy. Nie je ničím výnimočným vidieť mladú rodinku, ktorá sa po rozpustení spoločenstva pred kostolom, vyberie na návštevu ďalšieho chrámu, chrámu konzumu. Zdá sa však, že táto tolerantná symbióza duchovna a biznisu, by mohla byť v blízkej dobe ohrozená.

Vlna zákazov a obmedzení, ktoré zaviedli európske vlády pod dojmom svetovej hrozby vírusu COVID – 19, obsiahla všetky odvetvia spoločenského života. Bdelé úrady vykonali všetko čo bolo v ich silách, aby udržali občanov čo najďalej od škôl, krčiem i kostolov a určitému obmedzeniu sa na Slovensku nevyhli ani chrámy konzumu, ktoré sa počas nedeľ uzavreli, ako v temných dobách socializmu alebo ešte temnejších dobách kresťanského štátu. Toto opatrenie je z bezpečnostného hľadiska ťažko vysvetliteľné, keďže počas zvyšku týždňa boli hypermarkety otvorené a pokiaľ hrozila nákaza, tak sa mohla realizovať od pondelka do soboty. Kostoly boli oproti tomu zatvorené aj počas týždňa, aj počas nedele. Zatvorenie obchodov v nedeľu bolo možno určitým gestom, ktoré malo uchváliť znechutených kresťanov a ukázať im, že trpia nielen oni, ale aj návštevníci chrámov konzumu.

Množstvo kresťanov takto aj toto opatrenie vlády prijalo a s pravým občianskym optimizmom a ochotu hľadať niečo pozitívneho v šedi dní, sa tešilo z toho, že v nedeľu sú obchody zatvorené a už im akosi uniklo, že príčinou tohto opatrenia nebola horlivá zbožnosť vládnych predstaviteľov, ktorí sa už na to znesväcovanie nedeľ nemohli pozeráť, ale pravdepodobne klasická psychologická kalkulácia s ich radosťou. Táto radosť sa ešte zvýšila, keď premiér Matovič v relácii Na telo poznamenal, že keby to bolo na ňom, tak by toto opatrenie ponechal v platnosti natrvalo.

Podľa informácií šírených médiami sa proti premiérovmu deklarovanému želaniu stavia jeho koalíčný partner Richard Sulík, známy liberál a obhajca nedeľného predaja, ktorý v roku 2018 vyjadril na Facebooku svoju pobúrenosť nad tým, že si nemôže počas Veľkonočných sviatkov, keď sú zatvorené obchody, kúpiť teplé rožky. Zvyšok koalície sa tvári neutrálne a tak zrejme opäť budeme svedkami klasickej búrky v pohári

vody, čiže mediálneho sporu medzi Matovičom a Sulíkom, na konci ktorého budú s veľkou pravdepodobnosťou – otvorené obchody.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Prečo sa máme obávať, že by nemalo byť splnené želanie premiéra Matoviča, ak to je skutočne jeho želanie a nielen pokrytecká hra s kresťanskými voličmi? Naša doterajšia skúsenosť (30 ročná) s nadnárodným kapitálom, ku ktorému patria aj siete hypermarketov, je taká, že pri meraní síl medzi slovenským štátom a nadnárodným kapitálom vyhráva kapitál. Predpokladať, že to bude tentokrát inak, by bolo, mierne povedané, odvážne. Dva, či tri dni do roka navyše ešte reťazce akceptujú, ale každú nedeľu asi ťažko. Práve toto sú chvíle, v ktorých sa ukazuje reálna moc a reálna „suverenita“ Slovenska. Premiér Matovič speje možno k poznaniu, ku ktorému dospeli všetci slovenskí premiéri, že silné slová pred voľbami, sú následne korigované reálnou mimo slovenskou mocou. Aj keď je vážna obava, že slovenskí premiéri to vždy vedeli už pred voľbami a hrali slovenským divákom veselé divadlo. Každopádne, veď sú za to platení, aby nám tú náplasz fiktívnej suverenity poskytli. Ľud potom lepšie pracuje a platí dane. Avšak nestráčajme nádej, pretože Božie cesty sú nevyspytateľné.

Na druhej strane je otázne, či národ, ktorý znesväcuje deň Pánov vôbec o zásah Božej prozreteľnosti v prospech zachovania uzavretých obchodov počas nedeľ stojí. Tu však, z kresťanského hľadiska, vôľa ľudu nehrá podstatnú rolu. Vládcovia sú povinní vymôcť svätenie nedeľ, bez ohľadu na to či si to ľud želá, alebo nie. Z úcty k Bohu. Nedeľa je deň, ktorý patrí primárne Bohu a až na druhom mieste rodine, záľubám a zábave. Je to len jeden deň zo siedmych. Skutočne nám Boh dáva tak málo, že mu nemôžeme zasvätiť aspoň jeden deň? Nežiada po nás aby sme sa celý deň modlili ruženec, ale aby sme ťažko nepracovali a nechodili do obchodov. Je to také náročné?

Kresťanské stanovisko k uzavretiu obchodov počas nedeľ musí byť jednoznačne kladné. Preto treba hodnotiť, aspoň deklaratívnu ochotu premiéra uvažovať o zachovaní zákazu nedeľného predaja, pozitívne. Ak by sa podarilo zákaz uchovať, tak by sa naša spoločnosť vrátila aspoň o kúsok do normálu.

Avšak napriek pozitívam, pri bližšom skúmaní veci, narazíme na určitý problém. Tým problémom je skutočnosť, že dnešné vlády nerešpektujú nedeľu ako deň zasvätený Bohu, ale ako akúsi sociálnu kompenzáciu pracovného nasadenia počas týždňa. Zaiste, telesný a duševný oddych bol vždy súčasťou svätenia kresťanskej nedele, avšak vždy ako sekundárny moment, nutne vyplývajúci zo situácie. Hlavným cieľom nedele bola oslava Boha. Tým, že sa dnes, aj v kresťanských kruhoch, presadzuje argumentácia a zdôvodnenie nedele ako dňa oddychu po práci (čo nakoniec deklarovali za socializmu aj komunisti), sa dostávame na vratkú plochu. To, čo vyzerá na prvý pohľad ako dobrý pragmatický krok a spojenectvo, ktoré

zabezpečí kresťanom nedeľu a pohanom oddych, sa môže čoskoro ukázať ako pasca. Nie je totiž vylúčené, že jedného dňa padne návrh (ako sa už v EÚ aj stalo), aby druhým dňom pracovného pokoja nebola nedeľa, ale iný deň.

To by znamenalo pre kresťanov v nedeľu pracovať na príkaz štátu, čo im katolícka morálka dovoľuje, pretože je to z donútenia štátu a pre pohanov zabitie dvoch múch jednou ranou: zbavili by sa kresťanskej nedele a nakoniec by aj tie hypermarkety mohli byť otvorené. Veď to by už nevadilo ani kresťanom, ísť si nakúpiť počas voľnej stredy; napríklad.

Ale možno je obava o kresťanské voličské hlasy, v súvislosti s nedeľnými obchodmi zbytočná a nakoniec by boli možno všetci spokojní, aj s presunom dňa pokoja. Uctievači chrámov konzumu by mohli navštevovať svoj chrám konzumu celý týždeň, kresťanov by tam tiež pustili, veď majú peniaze a v nedeľu by sa po šichte zabehlo do kostola, aby ani ten Boh neprišiel skrátka. Skrátka, idylka.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/zavrete-chramy-konzumu-alebo-pamataj-aby-si-den-sviatocny-svatil/>